jénni ajjawat, et: „ärra wigo omma hobbeſt ehk lehma klinikohe! mes ſinna saap, ſe lõppep ka ſinna ärra!“ Tõine uõsaldap tõiſt esſi omma ſilmaga nännu ollewat, et sääl tõbbitſid hobbeſid nink lehmi tappetas nink tükkis lahhastetas. Et sääl ellajid tappetas, ſe om kül tõiſi, ni häste hobbeſid nink lehmi, kui zikku, lambid, kitſe nink pénue; ent ſedda tettas opjide pärraſt, et nemma oppis tundma, mesſuggune terwe ellaja teggomood nink loom ſisſeſtpoolt om; ſeſt keake ei wõi wahhet tetta tõbbitſe nink terwe ellaja wahhel, kui ta kumba ei olle wäljaſt nink ſisſeſt läbbikaenu. Ent tõbbitſid ellajid ei nakka keake sääl tapma nink lahhastama, ni káwwa kui ellaj weel ellun om; nink kui ta om ärralõpnu, ka ſis ei puttu keake tedda, kui tedda esſi ei tahheta ſinna jätta. Kui ellajid tapmiſe nink läbbikaemiſe tarbis ſinna wajja om, ſis neid ostetas, nink krono poleſt kullutetas rahha wälland ſe päle, ſeſt mes täwweliko oppuſe pärraſt tarbis om, ſedda Keiſer ei kela oſtmaſt, tulgo ka kuigi paljo mássa.

Nink et mitte kiik tõbbitſe ellaja, mes arstimiſe pärraſt klinikohe túwwas, ärra ei sütti, ſedda wõip eggaüts terwe melega innemine ärramõista. Ni kui innemiſe teedmine nink tundmine kigin asjuu tükkiline om, ni ka ellaja-arstimiſen. Johhus ka ellaja man mõnnikõrd särane wigga, kos keake ei jõ'wwa awwitada, olgo ta ka prohwéſſer esſi. Nink Tarto ellaja-arstimiſe-kolin ei olleke ni paljo tõbbitſid ellajid ärralõpnu, kui rahwas kittap; ſeſt neiſt üllemal nimmitetu 4300 tükkiſt ei olle ennamb kui 147 tükki arsti kätte jänu nink neidegi ſean olliwa weel 59 penni. Sedda ei wõi ommete keake paljus üttelda, mink ärralõpnuide arw olles weel paljogi wähhämb, kui tallorahwas mitte ni káwwa es wibis, omma tõbbiſt ellajat klinikohe tomaſt. Ent kui üts tük tõbbitſes jääp, ſis nakkap eggaüts eesmält esſi tedda

tohtertama nink kui ta kõrda ei ſa, ſis otſitas weel muid küllatarku, kea niſamma targa omma, kui ta esſi, nink kui nemma omma mõiſtmata mõ'llamiſega ſedda asja omma kõigipiddi põhjatumas ärrarikku, nink awwalikkult nätta om, et ellajaſt ennamb asja ei ſa, ſis tedda túwwas wimate klinikohe. Kas ſis immes pánna, et ka kliniko tohter ſis ennamb ei wõi awwitada?

Et meie jut ſiin tallorahwa mõiſtmata arstimiſe wiſi päle om johtonu, ſis tahhame ſiin ka awwalikus tetta, mes húllu tempo tallorahwa ellajaarsti hobbeſtega teggewa.

Üts kurri tük, mes nemma hobbeſe man ettewõtwa, om kõrwa tiro pitſitamine. Kui hobben wärske ristikhaina päle júwwa saap, ehk jodetas, kui ta rükki om sõnu, ehk kui ta pallawalt külma tule kätte saisma jääp, ſis saap täl kõttowallo. Sélle walloga nakkap hobben eddejalguga kapima, ei püsſi taggumiſte jalgu pääl, lámmep mahha, tükkip wähherdama, kargap rutto jälle ülles nink känap pääd saggede hánna pole. Seſt wiggaſt ei olle ſuur asſi, kui énnege rutto abbi saap. Eddimält peap säratſe wigga man hobbeſt olletuſtiga ülle kige kehha hõeruma, wällatſe rõiwaga kinnikatma nink jallutama. Kui terpentini-õli ehk lambipiretuſt om, ſis peap ſega kõttu, rahhode kohta (mollembil pool ſeljalund ristilu een) nink jalgu hõeruma, ehk kui ſedda ei olle, ſis winaga. Säratſel haigel hobbeſel ei olle hä ſüwwa anda, ent kui ta júwwa tahhap, ſis wõip tälle leüget jahhorokka ettepanda nink weidikeſt ſola pälezingutada. Kui hõerumiſeſt tünni ehk katte pärraſt wallo ärra ei kao nink kõt iks weel künni jääp, ſis wajja tõiſt rohto promida. Wõtta ſis peo-täüs kamillid, kálla katte puddeli oſſa keba wet päle, laſſe ſedda kanega annuman tük aiga tõ'mmata, kurna ſis rätti läbbi nink puiſta loti kuus ehk

Ma-rahwa Kalender 1854, lk. 14